

باسمه تعالی

سوالات امتحانات داخلی ناحیه 1 - شهرستان همدان دی ماه 1397	
سوالات امتحان درس: فارسی 1	تاریخ امتحان: 1397/10/
نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: 70 دقیقه
پایه و رشته تحصیلی: دهم	ساعت شروع: صبح
نام آموزشگاه: دبیرستان معراج اندیشه	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

الف) قلمرو زبانی (7 نمره)		
1	معنای واژگان مشخص شده را بنویسید: 1- زهی گویا ز تو کام و زبانم () 2- او را تصوّر شود که مرا در فضل، مرتبه‌ای است زیادت. () 3- این بوم محنت از پی آن تا کند خراب () 4- که مردنی چنان / غبطه بزرگ زندگانی شد () 5- و خبردهنده از او ملک جبار بود () 6- زین نمط آن مست شده از غرور ()	1/5
2	املا: در عبارات و ابیات زیر غلط‌های املایی را بیابید و اصلاح کنید: الف) فروق رویت اندازی سوی خاک () ب) ما در حتمّ شدیم، هرکه در مسلخ گرمابه بود، همه بر پای خواسته بودند و نمی‌نشستند. () ج) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام () د) و فلق، محرابی / که تو در آن / نماز صبح شهادت گذارده‌ای () ه) خدای، تبارک و تعالی، همه بندگان را از عذاب غرض و دین فرج دهد. () و) قصه حال یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت بلکه از حسن صیرت او گفت. ()	1/5
3	ساخت هریک از واژگان زیر را مشخص نمایید. (وندی، ساده و ...) الف) همسر () ب) گوارا ()	0/5
4	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) کتابی که در او داد سخن آرای توان داد. () ب) عشق شوری در نهاد ما نهاد. ()	0/5
5	نوع حذف را در جملات زیر مشخص نمایید. الف) همی نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از هم نشین بد. () ب) حسین گفت: «از نمایشگاه چه خبر؟» ()	0/5
6	جهش ضمیر را در بیت زیر توضیح دهید. گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان نگاه دار سر رشته تا نگه دارد	0/5
7	«واو عطف» و «واو نشانه ربط یا پیوند» را در جمله‌های زیر، مشخص کنید. الف) از یال و غارب به زیر آمد. () ب) پی بردیم راه دست خودش هم نیست و این بار اتاق از جا کنده شد. ()	0/5

0/5	8	برای هر یک از موارد زیر، یک مترادف بنویسید: الف) برآمدگی پشت پای اسب: () ب) چنبره‌ی گردن: ()										
0/5	9	جاهای خالی را با واژه مناسب کامل کنید. هر شاعر یا هر دوره تاریخی، ویژگی‌های زبانی مخصوص به خود را دارد که به آن‌ها می‌گوییم. به طور مثال؛ کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم مثل «به خانه اندر»										
0/5	10	در ابیات زیر واژه‌های مترادف را بیابید و در کنار هم بنویسید. هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن تأثیر اختران شما نیز بگذرد بر در بخت بد فرود آید هر که گیرد عنان مرکبش، آز همت بلند دار که نزد خدا و خلق باشد به قدر همت تو اعتبار تو () = () () = ()										
ب) قلمرو ادبی (5 نمره)												
0/5	11	در عبارت های زیر ، مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود. () ب) کارش نگار نقشه‌ی قالی بود و در آن دستی نازک داشت. ()										
1	12	برای هر یک از ابیات گروه الف، یکی از آیات گروه ب را انتخاب نمایید. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; text-align: center;">الف</th> <th style="width: 50%; text-align: center;">ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 چون بدوم ،سبزه درآغوش من بوسه زند برسر و بردوش من *</td> <td>* الف) جناس ناقص</td> </tr> <tr> <td>2 هر تیر که در کیش است،گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم ،از جمله قربان ها *</td> <td>* ب) تشبیه</td> </tr> <tr> <td>3 بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد *</td> <td>* ج) حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td>4 درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده اند *</td> <td>* د) تشخیص</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	1 چون بدوم ،سبزه درآغوش من بوسه زند برسر و بردوش من *	* الف) جناس ناقص	2 هر تیر که در کیش است،گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم ،از جمله قربان ها *	* ب) تشبیه	3 بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد *	* ج) حسن تعلیل	4 درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده اند *	* د) تشخیص
الف	ب											
1 چون بدوم ،سبزه درآغوش من بوسه زند برسر و بردوش من *	* الف) جناس ناقص											
2 هر تیر که در کیش است،گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم ،از جمله قربان ها *	* ب) تشبیه											
3 بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد *	* ج) حسن تعلیل											
4 درختان را دوست دارم که به احترام تو قیام کرده اند *	* د) تشخیص											
0/5	13	برای هریک از ابیات زیر یک آرایه ذکر کنید. الف) به نام کردگار هفت افلاک که پیدا کرد آدم از کفی خاک () ب) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حوض هم می توان عزیز بود ()										
0/5	14	حس آمیزی را در بیت زیر توضیح دهید. از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یادگاری که در این گنبد دوآر بماند										
0/5	15	« مشبه و مشبه به » را در عبارت زیر مشخص کنید.										

		« مثل قرآن مَثَل آب است روان.» مشبهه () مشبه به ()
2	16	حفظ شعر: دو بیت ابتدای «همای رحمت» و دو بیت پایانی «بوی گل و ریحان ها» را بنویسید.
(ب) قلمرو فکری (8 نمره)		
0/25	17	در بیت زیر ، منظور از « گهر تابناک » چیست؟ () قطره باران که در افتد به خاک // زو بدمد بس گهر تابناک
0/25	18	با توجه به کلاس نقاشی «صاد» چگونه خود را از «مخمصه» نجات داد؟ ()
0/5	19	عبارت زیر مربوط به کدام داستان است؟ () این قصه، عجب ترین قصه هاست؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بود: هم فرقت بود وهم وصلت.
0/5	20	برای هر یک از کلمه های زیر معادل مناسب از بیت زیر بیابید و بنویسید. بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد الف) مرگ () ب) انسان های بزرگ ()
0/5	21	در بیت « چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد // بیداد ظالمان شما نیز بگذرد»: شاعر چه امری را موقتی و ناپایدار می داند؟ ()
0/5	22	چرا شاعر در بیت زیر «صبا» را مخاطب خود قرار داده است؟ صبا ، بر آن سر زلف ار دل مرا بینی ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد
0/5	23	در ادبیات تعلیمی به چه موضوعاتی پرداخته می شود؟ (دو مورد) () و ()
0/5	24	مخاطب بیت زیر کیست؟ خونت / با خون بهایت حقیقت / در یک تراز ایستاد ()
0/5	25	عبارت « گندم نمای جو فروش » کنایه از چیست؟ ()
0/5	26	معنی و مفهوم نثر: الف) پی بردیم راه دست خودش هم نیست. ب) ما را به نزدیک خویش بازگرفت. ج) به زبان ، دیگر مگو و به دل ، دیگر مدار

0/5	د) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید.	
1	معنی و مفهوم شعر: ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید: الف) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع این گرگی شبان شما نیز بگذرد	27
1	ب) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد	
20	جمع نمرات	
با آرزوی توفیق برای شما عزیزان . سلیمانی		